

JUTTA-mikrosimulointimalli

PERTTI HONKANEN

Tutkijoiden käyttöön on valmistunut uusi vero- ja sosiaaliturvalainsäädännön mikrosimulointimalli JUTTA. Sitä on kehitetty vuodesta 2003 lähtien Palkan-saajien tutkimuslaitoksen, Åbo Akademin ja Kelan tutkimusosaston yhteistyönä. Nyt on käytettävissä mallikokonaisuus, joka sisältää keskeisen osan Suomen sosiaaliturva- ja henkilöverolainsäädännöstä vuosilta 1990–2008 ja osin pidemmältäkin ajalta. Simulointimallissa käytetään Tilastokeskuksen tulonjakotilaston ns. palveluaineistoa sekä sii-

hen liittyvää Vakuutusvalvonnan työttömyysturva-aineistoa. Tähän mennessä malli on sovitettu vuosien 2003, 2004 ja 2005 dataan, ja sitä on tarkoitus päivittää jatkuvasti sekä lainsäädännön muutosten että uusien aineisto- vuositietojen myötä. Mahdollisuusien mukaan mallia täydennetään ja laajennetaan muutenkin. Mallin käyttämiseen tarvitaan Microsoftin Office-ohjelmiston laajempi versio, joka sisältää Access-tietokantaohjelman. Lainsäädäntöä kuvaavat funktiot on koodattu C-kie-

län, ja muilta osin mallin toiminnot ovat Visual Basic -ohjelmaa. Mallia voi käyttää varsinaisten simulaatiolaskelmien ohella myös lainsäädännön analysointiin esimerkkilaskelmilla.

Kelan tutkimusosasto tarjoaa mallia avoimeen käyttöön tutkijoille tutkimuslaitoksissa, korkeakouluissa ja järjestöissä. Simulaatiomallien käyttö edellyttää kuitenkin Tilastokeskukselta ostettavaa aineiston käyttö lupaa. Sopimuksia mallin käytöstä on tehty jo muutamien tutkimuslaitosten ja järjestöjen kanssa.

Eläketurvan kestävyys puntarissa

MIKKO KAUTTO

Eläketurva on hyvinvointivaltion kivijalka, sekä kustannusten että etuuksien saajien määrällä mitattuna. Suomen yli miljoonalle eläkkeensaajalle eläke muodostaa merkittävän osan tulopaketista. Eläkevakuutuksen olemassaolo ihmisten toimeentulon turvaamiseksi vanhuuden, perheenjäsenen kuoleman tai työkyvyttömyyden varalta kuo- lostaa itsestään selvältä.

Vielä 1970-luvulla eläketurvan järjestämisen periaatteista käytiin kovaa poliittista taistelua. Sovun synnyttyä ja kansaneläkkeen ja työeläkkeen löydettyä paikkansa eläkekysymys on arkipäiväistynyt. Lakisäateisenä

ja pakollisena kysymys eläkkeistä voi nyt tuntua asialta, jota ei tarvitse edes ajatella. Harva työssä käyvä suunnittelee päivittäisen toimeentulonsa järjestämistä vanhuuden koittaessa. Erityisesti nuorille kysymys eläkkeistä voi olla niitä kaukaisimpia ja tylsimpiä keskustelunaiheita.

ETLA:lta ilmestynyt julkaisu *Hyvinvointivaltion rahoitus – riittävätkö rahat, kuka maksaa?* ravistelee ihmisiä Ruusun unesta. Sixten Korkman, Jukka Lassila, Niku Määttänen ja Tarmo Valkonen muistuttavat, etteivät eläkkeet ole selviä. He maalaavat kuvan epävarmasta tulevaisuudesta ja haluavat

Sixten Korkman & Jukka Lassila & Niku Määttänen & Tarmo Valkonen
Hyvinvointivaltion rahoitus – riittävätkö rahat, kuka maksaa?
Helsinki: Taloustieto Oy, 2007

meidän terästävän ajatteluamme siitä, millaisen eläkelupauksen voimme antaa tuleville eläkeläisille. Kirjan keskiössä ovat huoli rahoituksen riittävyydestä ja tyytymättömyys tapaan, jolla riskejä nyt jaetaan.

ETLA:n väen mukaan Suo-